

ČITATEĽSKÁ, INFORMAČNÁ A MEDIÁLNA GRAMOTNOSŤ V PROJEKTOCH VEREJNEJ KNIŽNICE

Helena Mlejová
Mestská knižnica v Bratislave

INFOS - Stará Lesná, 16. 04. 2015

Obsah

- Súčasnosť verejných knižníc
- Východiská pre realizáciu projektov
- Gramotnosti
- Mestská knižnica v Bratislave a jej projekty
- Budúcnosť / Trendy

Verejné knižnice

- Nie sú len požičovne kníh
- Sú súčasťou kultúry v priestore svojej pôsobnosti
- Kultúrno-vzdelávacie centrá
- Miesto stretnutia komunit
- Nové služby & príjemné prostredie

Čitateľská gramotnosť

- Základ funkčnej gramotnosti - schopnosť *„efektívne sa zapájať a participovať na rozličných skupinových a spoločenských aktivitách, vyžadujúcich používanie gramotnosti (čítania, písania, počítania)“* (Zápotočná, 2014)
- Súčasnosť – doba vizualizácie
- Obraz prevažuje nad textom

Informačná gramotnosť

- Kľúčová kompetencia súčasnosti i budúcnosti
- *„..koncept toho, čo znamená byť gramotným vo veku informačných technológií si vyžaduje dôkladnú analýzu s nevyhnutnými dôsledkami pre prax vzdelávania na všetkých stupňoch vrátane elementárneho“ (Zápotočná, 2014)*

Mediálna gramotnosť

- Dôležitosť kritického hodnotenia informácií
- *„...v procese aktívneho vstupu médií do procesov sociálneho komunikovania v spoločnosti, ktorý zvyšuje potrebu ľudí poznať povahu, podstatu, určujúce faktory a pravidelnosť tohto pôsobenia“ (Jirák / Volák, 2007)*

Mestská knižnica v Bratislave

- Otvorená 1. 10. 1900
- Fond cca 270 000 dok.
- Obsahovo univerzálny
- Zriaďovateľ - Magistrát hl. mesta SR Bratislavy

Mestská knižnica v Bratislave - pracoviská

- Úsek krásnej a cudzojazyčnej literatúry
- Letná čítareň U červeného raka
- Úsek literatúry pre deti a mládež
- Úsek náučnej literatúry – Oddelenie odbornej literatúry
- Úsek náučnej literatúry – Oddelenie pre nevidiacich a slabozrakých
- Úsek náučnej literatúry – Oddelenie hudobnej a umenovednej literatúry s Galériou Artotéka

Deti & seniori

Deti – born digitized	Seniori – traditional media
Obraz	Text
Nové média	Tradičné média
Priatelia technológií	(Ne)priatelia technológií
Sieťovosť	Linearita

Detskí čitatelia - vzdelaní

- Podpora čítania
- Rozvoj čitateľských návykov
- Cieľ – vzťah k čítaniu a knižnici prirodzenou a hravou formou
- Projekty realizuje Úsek literatúry pre deti a mládež a jej zamestnanci

Čítanie, ktoré nenudí

- ex Čítanie pre najmenších (s podporou MK SR)
- Pre kolektívy a jednotlivcov
- Dramatizované čítanie / divadelné predstavenia

Populárno-náučné prednášky

- Interaktívna forma spojená s diskusiou
- Príroda, kozmos, záhady sveta

Podujatia – deti v predškolskom veku

- Zameranie na rozvoj kreativity a predstavivosti
- Podpora predčitateľskej gramotnosti

Aktuálne projekty

- V krajine Malého princa
- V umení a sne je všetko možné
- Bubnovačka v knižnici
- Kde bolo, tam bolo...

Oddelenie pre nevidiacich a slabozrakých

- Integrácia vidiacich a nevidiacich detí –
Čítajme spolu
- Vzdelávanie vidiacich detí – **Mimi a Líza**

Knižnica svojim čitateľom seniorom

- **týždenné školenie práce s počítačom** – skupina 8 – 10 ľudí
- **nadväzujúce konzultačné hodiny** – individuálny prístup

Knižnica svojim čitateľom seniorom

- Základy: operačný systém, myš, klávesnica, internetový prehliadač, vyhľadávanie, email knižničný web, online katalóg
- Rozšírenie: fotografie, chat, excel...

Trendy súčasnosti a budúcnosť

- Aktivity a procesy knižníc – presun do e-prostredia
- Priestor a možnosti na interakciu
- Substitúcia čitateľských denníkov a krúžkov
- Social reading

Gamifikácia... veľká neznáma?

„Gamifikácia je aplikácia typických hráčskych elementov (body, súťaženie s ostatnými, pravidlá hry) do iných oblastí a aktivít, typicky ako online marketingová technika, na podporu zapojenia používateľov do služby alebo používania produktu“ (Oxford, 2014).

Gamifikačná aplikácia

- Spolupráca s KKIV
- Aplikácia = prostriedok na dosiahnutie cieľov
- Princípy hry
- Oslovenie detských a mladých čitateľov

Budúcnosť (verejných) knižníc

Transformácia

Spolupráca

Modernizácia

Integrácia

?

Ďakujem za pozornosť

Helena Mlejová

helena.mlejova@mestskakniznica.sk